

Гринько Олександр,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Лучик С.Д.,**
докт. екон. наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Найважливішою фінансовою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, є прибуток. На сучасному етапі розвитку ринкового середовища господарювання власників підприємств цікавить не тільки отримання прибутку, а його максимізація. Для досягнення цієї мети на перший план виходять питання щодо ефективного управління прибутком, оскільки розмір отриманого прибутку має досить велике значення в діяльності підприємства. Хімічна промисловість залишається однією із відносно стабільно працюючих галузей переробної промисловості України. Структурна частка хімічної продукції у переробній промисловості становить 7,8%, що свідчить про стабільність позицій галузевого виробництва у промисловій структурі України. Однак частка продукції хімічної промисловості у ВВП знизилася у 2020 році, за попередніми даними, до 3,1%. [1].

Виробництво лакофарбових матеріалів як складова виробництва хімічних речовин і хімічної продукції входить до хімічної промисловості. Орієнтовно споживання лакофарбових матеріалів в Україні в останні 10 років становило 300-400 тисяч тон в рік, тобто, близько 1 млрд. доларів, а на одну людину

припадає 6-7 кг/рік (для порівняння – в Західній Європі споживають 14-17 кг/рік на одну людину). Ця цифра охоплює українські та імпортовані лакофарбові матеріали. Понад 70 українських підприємств забезпечують до 80% ринкових потреб. Йдеться про офіційно зареєстровані підприємства, бо фактично існує близько 150 виробництв, які не офіційно виробляють лакофарбові матеріали. Частка сучасних водно дисперсійних матеріалів за останні роки збільшилась до 60%, тоді як 10 років тому цей показник становив 20-30%. Знову для порівняння – у Європі водні матеріали складають 80-90% ринку [2].

Оцінка прибутковості вітчизняних підприємств лакофарбової промисловості за 2010-2020 рр. виявила, що найкращі результати досягнуті у 2018-2019 рр. Частка прибуткових підприємств склала 80,3-75,8%, а рівень рентабельності операційної діяльності у виробництві хімічних речовин та хімічної продукції зріс з 1,3 до 19,3%. Проте, у 2020 р. рентабельність діяльності підприємств знизилась до -19,8%. Відсоток збиткових підприємств на кінець вересня 2020 року досяг у виробництві хімічних речовин та хімічної продукції 31,1%, тоді як в аналогічний період 2019 року цей показник становив 6,8% [1].

В м. Чернівці працює Товариство з додатковою вартістю (ТДВ) «Чернівецький хімічний завод», основним видом діяльності якого є 20.30 «Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик (основний)». Підприємство працює продуктивно і виробляє такі види продукції як хімічні матеріали спеціального призначення; хімічні матеріали, які застосовуються в будівництві; автохімія; фільтрпатрони. Всі показники фінансово-господарської діяльності мали позитивну динаміку протягом 2017-2019 рр. При зростанні чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за роки дослідження на 93,0%, валовий прибуток збільшився на 170,3%, а чистий фінансовий результат – на 1517,0%. Середньорічні показники також збільшились: чисельність працівників на 1,8%, вартість оборотних активів – на 37,3%. Рентабельність господарської діяльності підприємства в цілому збільшилась до 13,1% у 2019 р. проти 1,6% у 2017 р. Результати факторного

аналізу фінансових результатів діяльності ТДВ «Чернівецький хімічний завод» представлено в табл. 1.

Таблиця 1

**Факторний аналіз фінансових результатів діяльності ТДВ
«Чернівецький хімічний завод» за абсолютними показниками**

Показники	2018 р.	2019 р.	Відхилення		Вплив факторів на зміну фінансових результатів тис. грн.	
			тис. грн.	%	зміна доходу	зміна витрат
1. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	14414	23222	8808	61,1	18760	-9952
Дохід від основної операційної діяльності	47513	66273	18760	39,5	18760	х
Витрати від операційної діяльності	33099	43051	9952	30,1	х	-9952
2. Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	-9964	-12587	-2623	26,3	2799	-5422
Дохід від іншої операційної діяльності	3058	5857	2799	91,5	2799	х
Витрати від іншої операційної діяльності	13022	18444	5422	41,6	х	-5422
3. Фінансовий результат від фінансової діяльності	-38	-119	-81	213,2	-	-81
Дохід від фінансової діяльності	-	-	-	-	-	х
Витрати від фінансової діяльності	38	119	81	213,2	х	-81
4. Фінансовий результат від інвестиційної діяльності	-	-	-	-	-	-
Дохід від інвестиційної діяльності	-	-	-	-	-	х
Витрати від інвестиційної діяльності	-	-	-	-	х	-
5. Фінансовий результат від іншої діяльності	270	33	-237	-87,8	-149	-88
Дохід від іншої діяльності	279	130	-149	-53,4	-149	х
Витрати від іншої діяльності	9	97	88	977,8	х	-88
6. Фінансовий результат до оподаткування	4682	10549	5867	125,3	21410	-15543
Дохід до оподаткування, в т.ч.	50850	72260	21410	42,1	21410	х
від основної операційної діяльності	47513	66273	18760	39,5	18760	х
від іншої операційної діяльності	3058	5857	2799	91,5	2799	х
від фінансової діяльності	-	-	-	-	-	х
від іншої діяльності	279	130	-149	-53,4	-149	х
Витрати до оподаткування, в т.ч.	46168	61711	15543	33,7	х	-15543
від основної операційної діяльності	33099	43051	9952	30,1	х	-9952
від іншої операційної діяльності	13022	18444	5422	41,6	х	-5422
від фінансової діяльності	38	119	81	213,2	х	-81
від іншої діяльності	9	97	88	977,8	х	-88

Джерело: фінансова звітність і розрахунки автора.

Проведення факторного аналізу фінансових результатів діяльності ТДВ «Чернівецький хімічний завод» виявило, що при збільшенні доходів

підприємства від операційної діяльності на 39,5% відбулось збільшення аналогічних витрат на 30,1%. Негативним фактором впливу на фінансовий результат від іншої операційної діяльності є доволі значне збільшення витрат – на 41,7%. Загальний фінансовий результат підприємства дещо знизили витрати від фінансової діяльності та від іншої діяльності.

Отже, для покращення фінансових результатів діяльності підприємства ТДВ «Чернівецький хімічний завод» потрібно: розглянути і усунути причини виникнення витрат фінансових ресурсів на матеріальні та інші операційні витрати; впровадити на підприємстві системи управлінського обліку витрат в розрізі центрів відповідальності та витрат по окремим групам товарної продукції; підвищити у складі реалізації питому вагу дрібнооптової товарної продукції; здійснити ефективну цінову політику, диференційовану по відношенню до окремих категорій покупців; удосконалити рекламну діяльність, підвищувати ефективність окремих рекламних заходів; надавати достатню увагу навчанню і підготовці кадрів, підвищенню їх кваліфікації; розробити і ввести ефективну систему матеріального стимулювання персоналу, тісно пов'язану з основними результатами господарської діяльності підприємства і економією ресурсів; здійснювати постійний контроль за умовами зберігання і транспортування товарної продукції.

Список використаних джерел

1. Хімічна промисловість та хімічний ринок України у 2020 році: факти, оцінка стану, тенденції, прогноз. Аналітична записка. Черкаси: ДП «Черкаський НДІТЕХІМ», 2021. 54 с. URL: http://nditekhim.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/2020pidsumky_zakl..pdf.

2. Підсумки 10 років роботи АУВЛП. Перспективні шляхи розвитку для галузі ЛФМ URL: <http://www.coatings.net.ua/artykuly/pidsumki-10-rokiv-roboti-auvlp-perspektivni-shlyahi-rozvitku-dlya-galuzi-lfm,652>.

3. Фінансова звітність ТДВ «Чернівецький хімічний завод» за 2017-2019 рр.